

HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ

Komisija za planinarske putove

Na temelju članka 28. Pravilnika Komisije za planinarske putove donosi se

PROGRAM OBUKE INSTRUKTORA MARKACISTA

Izrazi koji se koriste u ovom Programu u muškom rodu, a imaju rodno značenje, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

UVOD

Bitan uvjet za uspješnu organizaciju osposobljavanja markacista u Hrvatskom planinarskom savezu je raspolaganje kvalitetnim instruktorskim nastavnim kadrom. Samo dobro obučeni iskusni instruktori markacisti mogu biti garancija uspješne obuke planinara spremnih na obuku za održavanje velike mreže planinarskih putova, koji čine temelj planinarske infrastrukture.

U program su ugrađena 30-godišnja iskustva i dostignuta razina metoda i tehnika rada markacista, od početaka organiziranog osposobljavanja markacista u Hrvatskoj. Program se temelji na volonterskom radu velikog broja planinara, koji te poslove doživljavaju kao čast i nagradu, a ne kao dužnost.

ODREDNICE PROGRAMA

1. Cilj programa

Program obuke instruktora markacista je dodatno osposobljavanje istaknutih voditelja markacista kako bi usvojili dostignuta znanja i uvodili inovacije u pristupu održavanju planinarskih staza, te načine prijenosa znanja i vještina markacistima kroz razne oblike obuke.

Instruktor markacist ima ovlaštenja za prijenos znanja i vještina na svim razinama (temeljni tečaj za markaciste, dopunsko obrazovanje i obnova znanja, radionica obrade GNSS tragova i isječaka karte) i u svim oblicima osposobljavanja markacista (tečajevi, radionice, seminari, predavanja, vježbe i drugi oblici obuke), kao i aktivno sudjelovanje u komunikaciji s planinarskim udrugama i ostalim mjerodavnim ustanovama i organizacijama za potrebe prikupljanja, obrade i objave velikog broja informacija vezanih uz markacističku djelatnost.

Instruktor markacist se postupkom licenciranja kontinuirano educira, kako bi stalno osvježavao postojeće znanje, te inicirao i usvajao inovacije.

2. Okvir programa

Program obuke realizira Komisija za planinarske putove Hrvatskog planinarskog saveza (u daljem tekstu Komisija) prema odrednicama ovog programa.

Instruktor markacist se osposobljava za samostalno izvođenje svih oblika školovanja markacista, rad s Registrom planinarskih putova, markacista i obilaznica s pratećim sadržajima (u daljnjem tekstu Registrom), kao i koordinaciju poslova na nekom užem području rada iz nadležnosti Komisije.

3. Trajanje obuke

Pregled broja sati za realizaciju pojedinih dijelova obrazovnog programa:

naziv	Broj sati		
	priprema	izvođenje	ukupno
Temeljni tečaj za markaciste	40	24	64
Tečaj dopunskog obrazovanja i obnove znanja	20	10	30
Radionica obrade GNNS tragova i isječaka karte	25	5	30
Seminarski rad	20	20	40
Ispitne obaveze (priprema izvještaja, obrana rada)	8	2	10
Rad s Registrom	8	2	10
Osnovne uredske programske aplikacije	20		20
Ukupno:	141	63	204

Obuka za instruktora markacista se odnosi prije svega na pripremu i izvođenje pojedinih obrazovnih cjelina namijenjenih osposobljavanju markacista. Uz teme na programima obuke koje organizira Komisija za ovu namjenu dodane su još dvije: načini motivacije i komunikacije sudionika u volonterskim poslovima i metode prenošenja stručnog znanja.

Pored toga treba izraditi seminarski rad i pripremiti se za njegovu obranu. Seminarski rad je samostalni pisani sastav koji sadrži konkretne zadatke poput: izrade prezentacije teme tečaja za markaciste, snimanja i obrade traga planinarskog puta koji nedostaje u Registru, izrade isječka karte i unos u Registar, unosa serije podataka u Registar, organiziranja izrade i postavljanja putokaza do vrha HPO ili VPP.

Instruktori imaju autorizaciju za rad s Registrom pa je neophodno savladati raspoloživa uputstva i steći rutine unosa podataka i pripreme izvještaja.

Kako su poslovi iz djelokruga rada Komisije u velikoj mjeri informatizirani, od instruktora se očekuje osnovna informatička pismenost i korištenje računalnih programa za rad s tragovima planinarskih putova. Osnovna informatička pismenost prvenstveno se odnosi na poznavanje načina korištenje računala i osnovnih uredskih programskih aplikacija kao što su: obrada teksta (MS Word) i proračunske tablice (MS Excel), izrada i uređivanje prezentacija za predavanja (MS PowerPoint), komunikaciju sustavom elektroničke pošte (MS Outlook, Google Gmail) i osobno informiranje na mrežnim stranicama (npr. Google Chrome, MS Edge, Firefox). Za prikupljanje, obradu i objavu GNNS (GPS) tragova planinarskih putova (u gpx formatu), neophodno ovladati odgovarajućim programima na računalu (LocusMap, MapSource, BaseCamp, QGIS). Predviđeni broj sati za ovu namjenu je umanjen, jer se pretpostavlja da kandidati već raspolažu s dijelom znanja vezanih uz osnovnu informatičku pismenost.

Trajanje obuke ovisi o osobnom angažmanu kandidata, mogućnostima i raspoloživosti mentora, kao i prilikama vezanim za održavanje pojedinih obrazovnih razina i oblika. Krajnji rok za završetak obuke je 3 godine.

4. Uvjeti za polaznike

Polaznici obuke moraju zadovoljavati slijedeće uvjete:

- član planinarske udruge članice Saveza s plaćenom članarinom za tekuću godinu;
- aktivan markacist voditelj sa stažom od najmanje 2 godine;

- najmanje 22 godine starosti;
- najmanje zanimanje stupnja složenosti 4 (SSS ili KV stupanj stručne spreme);
- poznavanje osnova rada na računalu i korištenja programa za obradu teksta, proračunskih tablica, izradu i uređivanje prezentacija za predavanja, komunikaciju sustavom elektroničke pošte i osobno informiranje na mrežnim stranicama;
- preporuka matičnog društva i preporuka najmanje jednog instruktora markacista. Prednost u obuci imaju postojeći članovi i suradnici Komisije.

5. Statusi

Markacist voditelj nakon uključanja u proces obuke u skladu s ovim Programom dobiva status kandidata za instruktora markacista, a nakon uspješnog završetka obuke postaje markacist instruktor Hrvatskog planinarskog saveza.

6. Cijena obuke za polaznike

Obuka za instruktora markacista se ne naplaćuje. To je nagrada kandidatu za dosadašnji rad i zalag za budućnost markacističke djelatnosti.

POSTUPAK OSPOSOBLJAVANJA

Kandidat je dužan proći obuku iz svih područja djelovanja Komisije, na način da se osobno uključi u konkretno obavljanje raznovrsnih zadataka.

7. Mentorstvo i ispitno povjerenstvo

Odlukom Komisije kandidatu za instruktora markacista dodjeljuje se mentor, koji priprema program obuke, prati realizaciju programa i svojim savjetima pruža pomoć kandidatu da što uspješnije savlada obuku. Ako mentor ne može biti na mjestu gdje se izvodi nastava mora se pobrinuti za zamjenu. Mentor se bira iz sastava postojećih instruktora markacista. Na kraju obuke kandidat brani seminarski rad pred ispitnim povjerenstvom sastavljenim od tri člana u zvanju instruktora markacista.

8. Sadržaj programa

Za vrijeme i u sklopu školovanja kandidat je dužan savladati sve razine i oblike markacističke obuke:

- osposobiti se za predavača svih tema temeljnog tečaja, dopunskog obrazovanja i radionice za obradu tragova;
- skrbiti o nekom području iz djelokruga rada Komisije;
- organizirati i provesti niz aktivnosti vezanih uz realizaciju tečaja: analizu i obrazloženje potrebe održavanja tečaja, pripremu poziva, unos i obradu svih podataka o tečaju u Registar (naziv tečaja, popis instruktora i polaznika: osobe, status...), pripremu iskaznica, diploma, organizaciju i provedbu testiranja, obilazak područja za praktični dio, izradu plana (skice) praktičnog dijela s konkretnim zadacima na terenu, pripremu alata i materijala, podjelu polaznika po grupama, provođenje praktičnog dijela tečaja, izradu izvještaja/informacija o tečaju za mrežne stranice;

- za vrijeme obuke kandidat ovladava sljedećim postupcima: priprema i održava predavanja, organizira i vodi grupe na praktičnom dijelu nastave, snima i obrađuje tragove planinarskih putova, radi s Registrom;
- kandidat samostalno izrađuje seminarski rad na zadane teme;
- kandidat podnosi pisani izvještaj o svim obavljenim aktivnostima za vrijeme obuke, kojeg potvrđuje mentor s komentarima o kvaliteti obavljenih zadataka i preporukama za budući rad;
- kandidat je dužan sudjelovati u svim oblicima internog osposobljavanja članova i suradnika Komisije.

9. Dodatne teme

Uz dosadašnje teme na programima obuke koje organizira Komisija, za ovu namjenu dodaju se još dvije:

- načini motivacije i međusobne komunikacije sudionika u volonterskim poslovima i
- metode prenošenja stručnog znanja.

Za navedene teme naći će se najprikladniji oblik realizacije. Ako se ne osigura okupljanje kandidata za ovu namjenu, ponuditi će se stručna literatura koja ih obrađuje.

10. Provjera znanja

Seminarski rad je samostalni pismeni sastav koji sadrži konkretne zadatke poput: izrade prezentacije teme tečaja za markaciste, snimanja i obrade traga planinarskog puta koji nedostaje u Registru, izrade isječka karte i unos u Registar, unosa serije podataka u Registar, napraviti osvrt na način praćenja rada markacista u matičnom društvu, organiziranja izrade i postavljanja putokaza do vrha HPO ili VPP, organizirati i sudjelovati u izvođenju radova na uređenju zahtjevne dionice na planinarskom putu i sličnih zadataka.

Na kraju obuke polaznik pristupa **ispitu** u obliku obrane izrađenog seminarskog rada i odgovara na pitanja iz tema tečajeva i obuke pred ispitnim povjerenstvom. Seminarski rad se može braniti najviše 3 puta.

11. Ishod osposobljavanja instruktora

Uspješnim završetkom osposobljavanja instruktor markacist vlada sljedećim znanjima i vještinama:

- priprema i realizacija svih obrazovnih oblika u organizaciji Komisije, u ulozi voditelja tečaja, predavača i voditelja praktičnog dijela nastave;
- samostalno vođenje nekog područja iz djelokruga rada Komisije;
- snimanje, obrada traga satelitske navigacije i priprema isječka karte za planinarski put;
- unos podataka u Registar te priprema analiza na temelju obrađenih podataka;
- snimka stanja, prijedlog rješenja i pomoć u izvedbi radova na tehnički zahtjevnim dionicama planinarskog puta;
- priprema podataka, prijedlog rješenja i organizacija postavljanja putokaza do vrhova HPO i VPP;
- poticati unapređenje rada Komisije

12. Imenovanje instruktora

Nakon provedbe postupka osposobljavanja konačnu odluku o proglašenju instruktora donosi pročelnik Komisije uručanjem diplome i iskaznice, a podaci o novom instrukturu unose se u Registar.

Upiti i prigovori kandidata vezani uz provođenje obuke upućuju se Komisiji, koja će na temelju mišljenja njene Radne grupe za školovanje, donijeti konačan stav i o tome obavijestiti podnositelja.

13. Kontinuirano osposobljavanje instruktora

Sve nove teme iz područja rada Komisije potrebno je ugraditi u obrazovni okvir instruktora markacista.

Instruktori markacisti su se dužni odazvati na dodatne programe obuke za instruktore, koje organizira Komisija.

LICENCIRANJE INSTRUKTORA

14. Postupak licenciranja

Svaki instruktor markacist ima zadatak izraditi izvještaj o svojim markacističkim aktivnostima u protekloj godini, kojeg ovjerava pročelnik Komisije. Licenca se produžuje za sljedećih 5 godina, ukoliko je instruktor u prethodnih 5 godina bio aktivan najmanje 3 godine. Licenca vrijedi uz plaćenu članarinu HPS-a.

Ako instruktor markacist dva puta zaredom ne obnovi licencu mora ponovno izraditi seminarski rad (uključiti nove teme) i pristupiti ispitu prema odredbama ovog dokumenta.

Izuzetno se instruktorima koji su navršili 65 godina, a imaju 10 godina aktivnog instruktorskog staža dodjeljuje trajna licenca.

LITERATURA

15. Preporučeni izbor literature

1. Zdenko Kristijan: Planinarski putovi, Hrvatski planinarski savez, 2011.
2. Boris Bjedov: Uređivanje planinarskih puteva, dopunsko obrazovanje i obnova znanja markacista, web HPS, 2019. (<https://www.hps.hr/files/data/3/Uredjivanje%20planinarskih%20putova.pdf>)
3. Darko Grundler: Uporaba mobilnog telefona pri orijentaciji u planinarenju, KPP, 2017. (https://www.hps.hr/files/data/3/MobilTelefPlaninOrijentac_08.pdf)
4. Pravilnik Komisije za planinarske putove HPS-a, 2017. (<https://www.hps.hr/files/data/21/Pravilnik%20Komisije%20za%20planinarske%20putove%20HPS-a.pdf>)
5. Knjiga standarda signalizacije na planinarskim putovima, 2020. (<https://www.hps.hr/files/data/3/Knjiga%20standarda%20signalizacije%20na%20planinarskim%20putovima.pdf>)
6. Postupak registracije novog planinarskog puta, KPP, 2017. (<https://www.hps.hr/files/data/3/POSTUPAK%20REGISTRACIJE%20NOVOG%20PLANINARSKOG%20PUTA.pdf>)
7. Upute za opis planinarskog puta, KPP, 2012. (<https://www.hps.hr/files/data/3/Upute%20za%20opis%20planinarskog%20puta.pdf>)

8. Označavanje broja puta na terenu, KPP, 2016.
(<https://www.hps.hr/files/data/3/OZNA%C4%8CAVANJE%20BROJA%20PUTA%20NA%20TERENU.pdf>)
9. Uvjeti za registraciju obilaznica, KPP
(<https://www.hps.hr/files/data/3/VR%20Uvjeti%20za%20registraciju%20V2017-2.pdf>)
10. Postupak licenciranja markacista, KPP, 2021.
11. Organizacija tečaja za markaciste, KPP, 2020.
12. Uputa za obradu GPS tragova, KPP, 2016.
13. Uputstvo za rad s Registrom i Interaktivnom planinarskom kartom Hrvatske, KPP, 2020.
14. Upute za postupak provjere podataka u Registru, KPP, 2020.
15. PP prezentacije tečajeva
16. Videosnimke pojedinih tema teorijskog dijela obrazovnih oblika u organizaciji Komisije, 2021.
17. Programi temeljnog tečaja, dopunskog obrazovanja i dopune znanja kao i radionice za obradu tragova i izradu isječka karte, KPP, 2021.
18. Preporuka za sadržaj i format kodiranog zapisa neobveznih podataka na planinarskoj putokaznoj ploči (QR kod), KPP, 2021.

Komisija za planinarske putove HPS-a
Pročelnica

Bernarda Huzjak v.r.

19.1.2021. godine